

Ontredderde moeders en oorlogskinderen

★★★★☆

Gebeurtenis: theatervoorstelling 'Ifigeneia in Aulis' van Euripides.
Door: Toneelgroep Amsterdam. **Met:** Roeland Fernhout, Tijn Doctor, Karina Smulders, Chris Nietvelt, Marwan Kenzari en Marieke Heebink.
Vertaling: Gerard Koolschijn. **Scenografie:** Dries Verhoeven. **Muziek:** Gene Carl en Opera Studio Nederland. **Regie:** Robert Woodruff. **Gezichten:** 12/1 Stadsschouwburg, Groningen (ook daar op dinsdag). **Publiek:** 300. Nog te zien: 20/1 De Harmonie, Leeuwarden.

Door Jos Visscher

Het is met die oude Grieken even doorbijten. Neem *Ifigeneia in Aulis* van Euripides (485-406 v.Chr.). Nauwelijks handeling en eendeloze herhalingen in de tekst, en probeer daar als theatermaker maar iets spannends van te maken.

De Amerikaanse theatermaker Robert Woodruff neemt de tijd, en dus is het inderdaad even doorbijten, maar dat bijten wordt uiteindelijk beloond door een voortreffelijke cast, een meeslepend koor en een verpletterende slotscène.

De Griekse vloot wil uitvaren naar Troje. Maar er is geen wind. De godin Artemis biedt een gruwelijke remedie: legeraanvoerder Agamemnon moet zijn dochter Ifigeneia offeren. Want een oorlog vraagt om offers, tenslotte. Agamemnon toont zich meer krijger dan vader en doodt zijn dochter. Ten oorlog!

Het toneelbeeld wordt bevolkt door mensgrote plastic poppen, streng in het gelid en duidelijk verwijzend naar het beroemde terracottaleger van Xi'an.

Hoewel niet direct zichtbaar, zijn Irak en Afghanistan voelbaar aanwezig en – onbedoeld maar meegenomen – ook de Gazastrook. De boodschap is helder: een heroïsche oorlog is een mythe.

Wat uiteindelijk rest zijn ontredderde moeders. In dit geval Klytaimestra, de moeder van Ifigeneia, die uiteindelijk volkomen verwaasd ronddoelt op het verlaten toneel. Zij staat natuurlijk voor alle oorlogsmoeders, maar die boodschap wordt er gelukkig

niet al te nadrukkelijk ingeramd.

Als is het dan wel weer niet voor niets dat Toneelgroep Amsterdam een educatief programma in samenwerking met War Child heeft ontwikkeld, want behalve oorlogsmoeders zijn er tenslotte ook oorlogskinderen.

Het is een monumentale voorstelling geworden, maar niet een memorabele. Daarvoor gaat het af en toe toch te veel trekken en valt herhaaldelijk de spanning weg. We worden dan wel steeds bijtijds bij les gehaald door een fraai en dwingend koor, met dank aan componist Gene Carl, en door een stel uiterst gedreven acteurs.

En oh, oh, wat is ze toch weer mooi: Chris Nietvelt. Hoe die schijnbaar moeiteloos kan schakelen tussen waanzin, woede en verdriet: je hart slaat er van om. Niets ten nadele van de rest trouwens, waarbij vooral het debuut van Marwan Kenzari (Achilles) opvalt.